Hetedik évfolyam. 25. szám. Székely-Udvarhely, 1901. junius 23.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓEGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . . 2 „
Különlős egész évre 12 „
Papok, tanítók, gazdasági egyesületek és köz. előljárók egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

HIRDETÉSI DÍJAK:
Hivatalos hirdetések 100 sorig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 12 m. szám 6 fillér, tábla szám kétszerel 4 filléreért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETHEN PAL könyvkereskedése, könyvnyomdát és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca 2. szám) egész évre 6 napot érelő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy **az illető postahivatalonál az előfizetésük megujítása iránt lehetőleg gyorsan intezkedni szieveskedjenek.**
nehogy a lap szétküldése fönnakadást szenvedjen.

Iparosaink kvalifikácziója.

A szülők, kik a vizsgálatok után valamely iparágra szánták gyermekőket, ugyancsak gondolkoznak most afölött, hogy melyik foglalkozás felel meg leginkább gyermekök hajlamának és fizikumának.

Az alsóbb néposzztályban általános elterjedt hiedelem, hogy »iparosnak nem kell sokat tanulnia«. Pedig csak ugy lehetünk igazán iparosok, ha kellő intelligenczával birunk, hogy nemcsak gépiesen betanult munkát tudjunk utánozni, sokszorozni, hanem hogy önállóan is tudjunk alkotni. S mégis alig van tanoncz, ki megfelelő iskolázás után lépne a mestersége.

A szülők abban biznak, hogy gyermekőket majd továbbképezik az alsófoku ipariskolában, az ugynevezett »inas-iskolában«. Ha az alsófoku ipariskolák mind a három osztályát elvégeznék a tanoncok, ugy annyit tanulnának, mint a mennyit az ötödik és hatodik elemi iskolai osztályokban végeznek. Csakhogy még ezeknek az osztályoknak az elvégzését sem követelik meg! S igy aztán, mivel a kénnyelmu fiatalság nem veszi komolyan ezt az iskolát, nem érdeklődik és nem tartja szóros kötelességének a tanulást, egész tanonczkodása alatt többnyire mindig csak az első osztályba jár! És ezt nem kifogásolja senki!

Legujabban ugyan már megkövetelik, hogy azt az osztályt, amelyben jár a tanoncz — sikerrel végezze. De azért még nem fordult elő egyetlen egy eset sem, hogy nem szabadittatok volna fel valakit azért, mert az iparisklában megbukott!

Az iparisklában tehát hiába biznak a szülők.

Tény az, hogy ezek a sajnálatos körülmények mindaddig fognak tartani, mig az egyes iparágakat nem szakiskolákban fogják elsajátíthatni! Mert ott aztán bizonyos előképzettség lesz szükséges, hogy valamelyik szakra fölvétethessék az iparos-jelöit, mig a műhelyekben a mesterek alig kivánják meg az irni-olvasni tudást. Csak természetes ezek után, hogy a rest és tapasztalatlan tanuló a műhelybe ki vánkozik, hol nem kell neki »magolnia«. És a szülők szintén tapasztalatlansága uknál fogva, vagy talán az amugy sem kedvező financiális állapotok miatt könnyen, sőt neha örömmel engednek fiuk kérésének. De azután következik a családás. A fiu elkedvetlenedik, elgyöngül, nem megy iskolában let! volna a helye, amikor már embernek is sok munkát végzettek vele. Majd lejár a mesterrel 3—4—5 évre kötött tanulási szerződése s fölszabadul. Éjjel nappal dolgozik s alig tud megélni. És miért? Mert értelmi képessége nem lett eléggé fejlesztve az iskolában; gépszerüen csinal mindent, önálóan, szabadon nem alkot semmit, erre nem is gondol fogytékes intelligenczájánál fogva, csak a sablonos munkára alkalmas, máshoz nem ért.

Magyarországon, ahol a kisipar a fejlődés kezdelleges stádiumában van, szép, sokkal szebb pályának kellene lennie az iparnak, mint sem, hogy csak napszámosoknak alkalmas egyének is ellephessék! Aki nem akar tanulni: legyen napszámos, de nem iparos. Legsajnálatraméltóbbak a félnevelésüek.

A munkanélküliek óriási serege tele van ilyen szerencsétlen emberekkel; ha kinálkozik végre a sok állásnélküliség után egy kondiczió, nem tölheti be, mert nem tudják kielégíteni az alkalmazó még oly szerény igényeit sem.

Mindezek az állapotok ugyan csak szakiskolával változtathatók meg teljesen, de igen sokat segíthet annak a törvényes intézkedésnek a szigoru betartása és betartatása, hogy minden állampolgár legalább tizenkét éves koráig köteles gyermekét iskolába jártatni. Senki pedig fel nem szabadítható, ha végzett 6 elemit, vagy 4 elemit és az inasiskola 3 évét.

Ennyi képzettséget legalább is meg kellene követelni az iparostól, ha önálló, gondolkozó, szakmáját továbbfejlesztő iparost akarunk nevelni.

S még egyet! Ha az iparossegedek kellő ismereteket szereznek, kellő intelligenczáival birnak, meggyőződésbül vehetnek részt a politikai mozgalmakban s nem lesz többé köztük talaja a népbolondiló, nemzetközi agitátoroknak.

ifj.

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZÁJA.

„Emlékezzünk régiekről".

— Tanulmány. —

V.

Szöktjünk egyet, bárha tudjuk a közbecsü községek multjáról is egyetmást elmondani . . . és álljunk meg Lessesnél.

Lesses, németül: Schönberg . . . mnek vollakepen a magyar Less-nek megfelelő „Schnaberg"-nek kellene lennü, mert ezen falu és hádára minden egyeb lehet, csak nem „Szön"!...

Itt volt valamely régi magyar gyepünk Less, Lesö helye, miből aztán lett a Lesses helynev.

Györmegyeben van egy Lessvár, mely a Lövő felé nyuló gyepük átjáróját őrizte. Hunyadmegyeben van egy Lesnek. Tehát a mi Lessesünk is régi magyar helynév, mely első honvedelmi rendszerünkből fölolyolag jött létre erősítus utón és a németek, szászos „Schönberg" csak a magyar Less-nek rosz fordítása, transscriptioja.

—

Morgonda = Mergeln, a régi Mergendal, . . . Morgondának nevezes transscriptioja. A szászok történetében sokat szerepelt hires, magyar nemes Morgondaszaládnak fészke. Erről a családról igen sok régi okmányunk emlékezik meg és régi több-fog megemlékezni, mihelyt az ősi régi diplomatáriumban meg fog jelenni, melyre igen nagy szükségünk van.

Vajha az erd. Muzeum-egylet ennek kiadását működése programmjába mielőbb felvenne!

Vérd. Werd... szász község neve szláv lakósságtól is eredhetett, a „Wrt" szlávul: kert jelentvén.

Van egy más magyarázata is e helynévnek; a régi német-frank birodalom mindén részén word, vurde, wurd és wurd, wert... szinu előforduló név, Frankenwurde = Frankfurt, Suinwurd = Schweinfurt... és átjáró, gazlót jelent.

Bécs, Wiennek a neve, régi oszrák levelekben: Werd, Wert, Wol... „Uvienewrt"[1] és nem vindo bona, mely későbbi eredetü.

[1] Az Uvienewrt nev előrésze dánul, hollandul: ut nekü, vagyis = wienewrt = utnekülli átjáró. A IX. században a mai Bécs helyén nagy erdő volt, a hol az osztr. herczegeknek vadászlaka állott. Tudvalevőleg Bécs csak a XII-ik században keletkezett.

Bécsnek a középkor végén meg „Werder-Thor"-ja, kocsikerülő kapuja volt.

A sokfele előforduló Wörth, Jarth helynev átjáró értelemben használtatott.

—

A mai Dombos a közelmultban Voldorf községe okmányaiban mar 1296-ban emlitetik olyképen, hogy a terra Gwezfey, Csöszfő (Wenzel G. szerint: kordfő) nem lehet más, mint Voldorf határa és villa Vratotus, tekintve azt, hogy Csöszfő, Baránykut, Lebnek, Kolbor, Jelinek és Borosnak szomszédoltatott, csakis Voldorf lehet.

II. Endre király Csöszfőt, mely előbb dukban Vratoti Német Márton fiai Andráse volt, Latinos Wallon Jánosnak adományozta, ki a szászok közöt Rütel (?) faluban lakott.

Azt sejtem, hogy az a latinos (walisch, olasz) Wallon János ősei volt a Hejjasfalván elt Wallen Petermak, mert IV. Béla királyunknak 1231. évi oklevele Wellon Jánosnak Conrard (Conrad?) és Dániel nevü hait Fehéregyháza, Sárpatak és Olasztelek birtokaban megerősíti.

Voldorf községének egyrészét 1396-ban Kezdi Sándor, a XV-ik százban a Morgondai család és 1472-ben a Tobiasiak birtok. 1700-ig meg szász lakosai is voltak és az ev. luth. ecz. megszüntetvi a templomi ingóságok és levelek a lebnéki ev. luth. egyháza kezülvek és tán meg maig is ott vannak.

Tudjuk, hogy a kabarok már Lebedban csatlakoztak a magyarokhoz.

Ha áll több ujabbkori tört. irónk állitása, hogy a szekelyek a magyarok nyolczadik törzsébül, a kabarokétól származtak, kik a kazarokkal pártoltak a magyarokhoz (Hejjelvegyülés kozárvár, a dunántuli gyepüvonalnál a négy kozár- a magyardi kazár és kozárd, akkor Kobor nevében kabar emléket kell fölismernem,

A szász „superplautato nem volt képes ezen hölmi kabarokat (Ká Barcsi teres) tulelni, mert Kobor ma is jó magyar községnek az is marad, csak jó popja, tanitója és jegyzője legyen! A nemet Mattyánkot ott más reg nem mondják.

Kóhalomtól delre van Ugra, németül: Galt (pedig ez is magyar eredetü lesz) községre, inkorszaga valamikor, tán meg a reformatió előtt magyar volt, ma már ott magyar szavakkal vegyes szász nyelvet beszélnek.[1]

Ezen Ugrán kivül meg Kis-Kükülőben van egy Ugra; egy Ugramegye volt Zágrabhoz közel, ma Ugrage,

[1] Magyar allamiskolát nekünk!

A szédő-vagy: Vugrovech, mely a XIII-ik század óta a zágrabi püspökség egyik comitátusának főszolnyja volt.

A magyarok ősei lakhelye Baszkiriában volt, a krónikák szerint, mi nem mas, mint az európai Oroszország e-ki. része, a Duna és Ural hegy közöttü föld; orosz irokmál lakossága Ugra (vajjon nem ez a szekely népmesék Juhora országa?) volt.

Bár nem vagyok barátja az ugor-testvérsége theoriájának, mégis megemlitésre méltónak találom a mi Ugrankat, mint egykor ugorságunknak halvány emlékét.

Ugra szó alatt az ugy hiszem, hogy az ősi magyar hon a volt király fiának és eredeti magyar telepek voltak és hogy az a kiralyfiöd nem volt anyjtu lakatlan es puszta, mint a hogy azt nekünk demonstrálni akarta Schözertöl kezdve minden a magyarral nem rokonszenvező szász iró.

Egy előbbi czikkünkben a Kozdpatak nevét igyekeztünk megérteni, most a mellége epült Kohalomot mondunk el egyetmást. Kóhalom, mint ko vár, akkor keletkezhetett, mikor a többi vár e magyar hazarészben 1002 éven innen; az előtt, vagyis a honfoglalás korában és a X-ik százban, ha a kohalmi szikla valamely épitmény alott, az csak Rupháza (Röpháza) lehetett!!

Az erdelyi részen ma 19 helynevünk van; mikor az alapitó vagy megszálló nevet „házá"-val van összekötve, u. m.: Tompaháza, Fehéregyháza, Mikeháza (Balázsa, Ma = Miklósszász), Sarpháza, Lőrincz Balázsháza (Dobokam.), Vajdaháza, Fodorháza, Mikeháza, Balásháza, Bösháza, (krp. Szolnokm.), Desháza, Balásháza, Bogdánháza, Buzaháza, Demenyháza, Firtaháza, Bláháza (Szász-Fehéregyháza — és Rupháza volt a 20-ik).

A „háza" helységnevek többnyire a legmagyarabb megyékben találhatók, jelzik annak, hogy alapitók magyar urak voltak; Röpházával sem lehetett az más kép. Százdi Áron után mondom: hogy a helynevek legnagyobb része szomszédjaivéll kell helyezni.

Századok multva is az oklevelekben Rupházról gyakran van megemlékezés, mely azonban mint sok olyan lesz vala, mint ő, azaz: szász századnak a nova teszi vala meszi óriásszá, azaz idegenné és urtá.

Mindez pedig igy van, akár akarják ezt némelyek, akár nem!

[1] Mintán az Árpádok korabeli helyesirása, mely a XVII. századig fönnállott, a magyar ő hangzót u vagy w betüvel irta, jogunk van ezt a szót Röpházának ezzel a szóval Rupges elnevezés is meg van fejtve.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

előirányzat a keresk. miniszteriumtól jóváhagyva leérkezett s a folyó évben szükséges összegben munkálatok folyamatba tétettek.

Zonda József törvényhatósági m. kir. állatorvos, vármegyénk területén az állategészségügyi állapotot kedvezőtlennek jelzi, mert a fellépett ragályos betegségek következtében mai elhullások is történtek. Lőpfenberg Zsombor, Telekfalva és Malomfalva Zsombor 1—1 szarvasmarha; takonyban miatt Zsomborban 1 ló elhullott és fertőzés gyanuja miatt 2 drb zárlat alá helyeztetett. A kór fogyasztásra levagott állatok husának és belső szerveinek megvizsgálását Székely-Udvarhely városban mai napig sem eszközlik. Erre nézve a közigazgatási bizottság és az alispán intézkedéseire a városi tiszti orvos és a polgármester által tett terjedelmes jelentéseket a következő ülésben fogják tárgyalni. E jelentés kapcsán Daniel Lajos közgazdasági előadó a takonykóros lovak kényszerölttatásnak elrendelését sürgeti s e tárgyban felírat intézést indítványozza. A alispánt a szükséges intézkedések megtételére felkérik.

A helybeli vasutállomás bejárójához korlát építése sürgős szükségnek tartják. A parajdi dohány nagytőzsde ujabb felállítását — tekintve a csekely 50,000 K forgalmat — a pénzügyminiszter nem engedélyezte. Több községi és magán természeti ügyek letárgyalása után az ülés végét ért.

Világnapló.

E hét legnevezetesebb eseménye — különösen a csehekre nézve — királyunk prágai látogatása, mely látogatás remélhetőleg egyengetője lesz a cseh-német ellentétek kiegyenlítésének s ha lehet 12-ed-órát 6 órás 55 perczkor indult el Bécsből és Prágába érkezett este 6 órakor. A palyaudvaron Srb dr polgármester fogadta cseh és német nyelven tartott hosszabb beszédet, melyre O felsége szintén cseh és német nyelven válaszolt. Ő felsége a tárgy utazásának az volt, hogy a Moldván épült uj hid felavatásánal jelen legyen. — Budapest volt bur vendége De Wett es társzai Berlinben is fiskeszen fogadtatták. A nemzetközi bur liga berlini osztálya lapjaival megegyézet rendezett, hogy De Wett alatt a szlanos lelkesedés mellett beszedet mondott. — Szomoru ünnelve vergődött Kukanics hunet horvát ezredui plebanos a multi evi koronázási erfordulo alkalmával, a mikor is az összes hunuk kaik elmenetelét szerette volta a magyar himnusz enekléstt. E hó 13-án ujabban bizonyítekat nyujtotta magyarfaló voltanak, mert az ezen napon tartott ájtatos koronázmetnel hasamlni szokott magyar es hunet szaszlik korülhordozásat tiltotta. Ez a hunmeck közöti termeszetellenes felháborodat idézett elő s ujabban kérni fogjak, hogy Fiunet a Zenggi püspökségtol kiszabadítva magyar püspökségtez csatolyak. — Megindult a közigazgatas egyszerüsítese, javitása s ujabb munkáses is parlamentunkban, mert folyó a tárgyalása a közigazgatas egyszerüsítesérol benyujtott torvenyjavaslatnak; e napokban nyujtott be kulon torvenyjavaslatot a belügyminisztertunk a varmegyes pénzkezelés es szamvitelt tendeno ellatasarol s a kiadasok helyes a közszükségletunk egyszerüsítesérol benyujtandó javaslatot is. — A nagy betegségebol felepült a katonai szolgalatunk 50 eves jubileumat idő haro Fejérvari honvedemi magy. kir. miniszteri Budapest ongszolgaranak valasztotta. — E napokban tartottak ie Berlinben az elso Bismarck szobrot. — Csalodi örom van a czári udvarban, mert Alexandria czarine junius 18-án ujbol esült egy leanyal, de az orom meg sem teljes, a mennyiben a nagy czár kormanyanak mennyiben az ujszülött örökös az oltani törvények szerint minddaig, mig a czárnak fiu örökose nincs, a trónörökös a czár öcsese marad.

Krónikás.

Székely társaságok.

Maros-Vásárhely, jun. 15.

Hogy a székely kérdés országos fontosságuvá lett, hogy beszélnek róla a sajtoban, klubokban, kisebb társaságokban, azt első sorban azon uju harczosoknak köszönhetjük, kik a Szabadságban, a Szózatban, pontosan hangot adtak a szekelység fajdalmas nyomorusagárol.

Utobbi időben Maros-Vasarhelyről, a székely fovárosbol inuult a szelesebb kóro mozgalom ez ügyben. Az alig egy eves, elemte egyesulet, a mely a szekely tarsaságnak immar harom nagyerdeki röpiratot adott ki, megismertetven az olaborszagi magyarsag helyzetét, a hivandorlas elo veszedelmeit es a szekely-sag üzhelyet kornyezo bajokat.

Lukács egyházjogtanár ikre eljutott a fovárosba; tudomast vett rola az egesz ország s immár mind tobbegesebben csoportosulnak kebeleben a jobberzesü, munkara kesz honfiak; hogy közöjüenek egy akaratta ezert a marokhoj nepert.

Ez a marokhoj szekelysé vedbastyája kelletnek s egyben a leghatalmasabb gat, hogy az a 12 millio oltalmaj, mely Olaborszag, Bodrogmaros, Moldva, Erdely es Magyarorszag deli reszet surun lakja, egyesulhessen. Itt es az marokhoj, vezet, vilmet kiallott fag meggyengülne a harczra ellenallásra kepteleneagi, ezek egy kedvezo europai valtozas kell, hogy elsöpörtessünk es e helyen is 12 millio oltalmaj reg sejlett es vart hazaja legyen.

Meg el nem ismerhetö, hogy a szekely-sag magja a szekelysé meg tudta hosultani czt a tervet. Hogy jövetven is meg tudja, hogy szálkamérnyen allijon meg e szek vilamlanott helyen — az olahgyürüben, egeszen attol fogy, mit tesz czélkeresete, meg tudjak-e mentenü a szekely haza vedelmere?

Regebb keletü egyesületek, a nehézkes bürök immar lebizonyitottak, hogy nem. S szinügy kezünkbe tettek a tegyeriket, hatna okszerü fellosznalva más szekely-sagnak ugyanolyan a segites eszközei.

Nem kell sokat gondolkozni, hogy milyen szerveszettel aljunk sorompóba. A marosvasarhelyi kis szekely-tarsaság szervezete szinügy hivogat.

Egy-egy hunmárki szinügyeinek összeszeszel, hogy mit is tegyünk; hogy hol es mikor tegyük: kész a tarsaság. Azutan tegyelemmel kiesni az esemenyeket, tanulmányoz, ir, tabeszél másokat: no a tarsaság. Ha azalan más tarsasággal is szot vall: kösönjük egy közös tarsaságassa az ügyeinemi, eljutott aira a pontra, mely komoly szamhavelenek hatasköre.

Eddig a szekely kérdeseket pro es kontra tárgyalták. Ha szekely tarsaságok alakultak Csik-Szeredában, Gyergyó-ezemi-Miklósson, Kezdi-Vasárhelyen, Sepsi-Szentgyörgyön, Szekely-Udvarhelyen es Szekely-Keresztúron, nem kell attol tartani. Meg fogjak találni a vezetők a módját, mikepen értsenek és tegyenek egyet annak a szent ügynek nevében, melyet **szekelyüg** néven ismer az ország.

Különösen a fő kérdések: vasutüg, földhitelszövetzet stb. kivánnak egyértelmü erős ködelmet. Kisebb lokalis ügyeket minden társaság szabadon szolgálhat.

Ez iránt már gondolkozunk is. Maros-Vasárhelyt szóba került a székely-tarsaságban. hogy egyesüléset szólíttassunk fel a vezető emberek; hogy Budapesten is hasonló intézet alakuljon, mely az egesz szekely sag képviselők, erveyt szereznek a videk akaratának.

Ezeknek a társaságoknak könnyed szerkezete alkalmasabb mind-a munkára, mint a megkötött egyesületek.

Tagjai azok, a kik dolgozni tudnak es dolgozni akarnak. Eddig is azok mozgattak a székely kérdest, csakhogy maganosan, sokszor tamadtatásoknak kitéve. Most tegyek szövetkezve az egyesületben megnyitt es tekintetbe vált munka rendszeretlen fogyzeveral.

Ez a munka meg fogja teremni gyümölcseit; fultárulnak a bajok, megkeresteinek a segitsé eszközei. És ez a munka nem bánthat senkit, de nehéz lévén a hatalmas tobbesnek jóakaratu támogatasát, megkezdíthatja alapját ismét ennek a mi veráztatta szép Szekelyföldünknek.

Vegye kezébe az ügyet bárki. Csak lesz az Isten. Rájuk száll a jóremény is, a hol ketten vagy hárman megjelentek az en nevemben, ott vagyok.

S bol sirjanak doobrolunk
Unokáink leborulnak;
Hogy áldó imádsag mellett
Mondják el szent nevemet.

Alakitsunk Székely-társaságokat!

Mi sem könnyebb annál.

Munkásaink vannak, csak teret kell adni nekik. Különösen a tanitóságra helyezzünk kiváló sulyt, mely a székelysé jövőjét s ezzel ezen országrész sorsát kezében tartja.

Lenbevallto és kikészitő gyár Székely-Keresztur. (Folyt és vége)

7. Az első tizenöt ev letelteval a telep a vallalozó korlatlan tulajdonaba meg ej s tartozik azonban a vallalozó a szerződés ev tartama alatt a varmegyei gazdasagi egyesület részere, vagy a mennyiben az egyesulet akkor nem leteznek, a foldmivelesügyi minister altal annak idejen meghatarozando mozgazdasagi egyesulet rendelkezesére az alamusagy es szazalekunak megfelelo összeget zutalek czimen fizetni. E kötelezettség alól a vallalat a tizenöt even at esedekes evi jutalekok felszamolasaval egyszerre valo lefizetésével megváltatja magat.

8. Jogában all azonban a vallalozónak az elsőö pontban kitett megvallasi összeget barmikor visszafizetni s ebben az esetben a telep a 10. pontban kitett megszortassai alól szabadul s a vallalat tulajdonaba megy at, ha ezen pontban biztositekot nyujt arra nezve, hogy a telep a hátralevő időben is rendeltetésének megfelelően fog hasznaltatni s ezen biztositekot a foldmivelesügyi miniszter elfogadhatonak taljája.

9. A vallalozó a gyár felépítésére es berendezéshez szükséges összes anyagokat es épeket azok kivételével, a melyek csak külföldon kaphatok, a hazai ipar reven tartozik beszerezni. A telepen csakis hazai munkaerőket dolgozhat fel s az azonban harom egyenson kivül csakis magyar allampolgárok alkalmazhatók.

10. Vallalozó a maga es jogutodai nevében köteleztettesget vallal, hogy folyó evi augusztus hó 1-ső szamitandó kezdetével even at a gyár mindkettő tuyrendőlési es ipari termekepessegének megfelelo mennyiségi lenkórot, a mi a feluivizsgalat alkalmaval megallapitando, legalabb az ej pontban kitöltött egységaron bevallja, illetőleg ujreszi. Az atvetel szamban csak a fő lenkórova nezve kötelezi, a mely eredeti orosz lenmag, vagy hamisszori utantermesi vetomagból rost nyerese megfelelő módon termesztetett es kezeltetett s e mellett egeszseges es nem gyomos. A kellekeknek megfelelő minőségű lenkórot megajánlott összeb kivallani az 102 kg. lenkórport az clado kivansága szerint a székely-kereszturi telepen, vagy a szekelyudvarhelyi beltős helyen, vagy pedig ezek vasuti allomasain öszszel, mérva, szamitva a vasuti szallitas a kövezetet. 1—2 db. cm.-mel hosszabb lenkórort (9) kilenez korona. II osztályu 61—75. cm. hosszu korort (7) het korona. III. osztályu 40—60. cm. hosszu korort (5) öt korona. A 40 czentimeternél rövidebb, valamint az összekusztalt szazrak kapcsolt minősége szerint 2—3 korona áron tartozik átvenni.

11. A lenkóró veterálnak meghatarozása, valamint az e adassa kinalt korö minősítese es osztályozása az elöző pontban kitett alapja szerint vetelkedő szvo es el ado kozöt szabad egyezkedes targyat képezi, hogy ha azonban erre nezve egyezseg letre nem jönne, akkor a 13. pontban jelzett valasztott biroság hatoroz.

12. A lenkórót tetőjtetőjtetőnek a termelőkkel szemben ezen ipari leiratban biztositott kötelezettsegek be nem tartásból, nevezetesen az alkalmas minőségu lenkórót átvetelenek megtagadásából az egyesekre harmadik vesztesegert megfelelo karterítesnek tartozik. A kártagsagat szamban a 13. pontban jelzett valasztott biroság alapjtja meg.

13. A jelen leirat 11. es 12. pontjaban felmerülő vitás kérdesekben illetekes valasztott biroság elnöket es m. kir. foldmivelesügyi minister megbizottja Udvarhely vármegye foispánja nevezi ki, egy tagot a vármegyei gazdasagi egyesulet, ennek nem lelezese esetén a foldmivelesügyi minister altal megbizott más hasonlo czélokat szolgaló egyesulet kuld ki, egy tagot pedig a vallalozó szemben fel. A biroság az elöző ket pontban foglalt kérdeseket teljesen szabad merlegeles alapján es minden felebbezes kizarasával hatarozz.

14. A termelők abban, hogy a vetőmagot hosszabb ideig szabadtartottak. A gazdak altal mellekelt terménytől nyert lenmag megvizsgalasara vallalkozó, illetőleg jogutcda kötelezettseget nem vallal, de kifejezi keszeget, hogy a meglető magot hajlandó melletunye szem megvizsgalni es szetszort megallapitasa a felek szabad egyezsegenek tárgyat képezi.

15. A vallalkozó az összes épületeket es berendezeseket tiz eleu legalabb az allamsegely ereje hatarozza meg es a szükséges megfeszitett a vármegye foispánjanak a kellő időben igazolni tartozik.

16. A vallalkozó a beváltott lenkóró mennyiségeröl es az erte kifizetett összegekröl könyvet vezetni es ezen könyvekbe a foldmivelesügyi minister megbizottjának barmikor betekintest engedni tartozik, nemkülönben az evenile beváltott kóró mennyiségere, az erte kifizetett összegek nagysagara, valamint a feglalkoztatott munkaszok szamara es alkalmazasuk időtartamara vonatkozó adatokat kivanatra rendelkezésre bocsajtani kötelezve.

17. §. A jelen leirat alapjan szövegezendő szerzödésbol ecedö mindazon törvényes lépések, melyek felterjesztése a kincstár mint felperes jogositva lenne, a per tárgyranak érdekere való tekintettel egyedül a kincstár altal szabadon valasztandó s az 1868. LIV., illetőleg 1881. LXI. es 1893. XVIII., esetlegi 1893. XIX. t.-cz. értelmében a sommás eljárásra illetekes biroságnal, mig ellenben azon vitás kérdesek, melyekben a kincstár mint alperes jelentkezik, csakis az ennek képviseletében eljáró kir. kincstari ügyészség székhelyere nézve illetekes biroság előtt az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

18. Vegül kinálatba felveszi hogy a 3. pontban hivatkozott törvényczikk altal biztositott állami kedvezmények teljes megadását a vallalkozó szabalyszerű kérvénye alapjan a kereskedelemügyi miniszter urual szorgalmazni fogom.

Felkérem ezek után méltóságodat, hogy ezen megállapitott feltételekröl Fiedler János vallalkozó azzal sziveskedjek értesiteni, hogy a mennyiben azokat elfogadja a nagy méretu kincstari kárd markolatat megragadja: «Kardomhoz nyulok, lassad es vedd magadat». 4. Az ezutan való mozdulat — mikor t. i. a kardot a jobb oldalan a földön meghajtija — ezt jelenti: «Kardomat probálom, de meg egy pillanatot engedek, hogy mon lepe e vissza harcz helyett, kérö szó adassára». 5. A kardot ezutan ég fele emelvén, ezt jelenti: „Isten segitségét és bizonyságát hivom igazságos ügyemben". (Ez meg a régi korbol maradhatott meg, mikor a porban lévő istenitöletet, törvényes bizonyitó erővel fölvé). 6. A kardot tisztelgölég a szivhez emelvén és a jobb cspőhöz szorittyán, ezt jelenti: «Légy ártatlan tisztelve, hogy ártlatosdert életedet es véredet kockázlatodat». 7. Az «igaza fekete és toppanas» jelenti: «Rajta tehát, harczojunk!». 8. Ezen elvekbol is látható, hogy Benedek mily nemes es férfias elméletöl van át-meg áthatva s hogy a tölc tanuink — ha ő et megértik — a vivást nem felebaratjuk bosszantásnak megamondásara, hanem mint a legszebb, legerfiasabb szorakozat testedzésre használjak fel es csak végszükség esetén a sajat becsületük megvédésére." Nala tehát a fö-elv: Mens sana in corpore sano: erős testben, erős lelek. Ismeretlen ajánljuk e szép szórakozatot a magyarfiatalság figyelemibe. Jelentkezéseket a mester elfogad Csorgó-utczai iskolán, a kir. tanfolyategő iskásával szembe.

Sport.

A vivás művészete nemesebb szempontból. Szigeti Benedek Gyula okleveles torna- és bajnok vivómester a vivás művészetét nem élettelenül czéltra, a kraszt-ja meg a megismétlésen keresztül tanija, hanem egy magasabb értelmiség vonul végig könnyen érthető előadásan. Sajat vivó módszeret meleg szeretettel magyarázza tanitványainak s minden egyes vágás, hárítás, tamadásnak, védésnek az emelkedettalnak erejszerüségét, leheto legjobb alkalmazásat a tarsasnak szóval elmondja és azonnal peldajat is bemutatja. A vivashoz valo felallaskor szokásos mozdulatok sem je entöseg nélküliek. A kiralo mester minden egyes mozdulatnak valamiy erdeimet ad. Ez ly pl. 1. mikor a kardot a kezd balkezben tartva egymassal szembe állanak, ez azt jelenti: «Fegyveremet kezem tartom, de megnézlek ep fiéri vagy-e, mert gyermekkel, nyomorekkal küzdenem illetlen, arra fegyvert vonni illetlen». 2. Mikor kezd mell fölé hajolva s az ellenfel fele kinyujtva, jelenti: «En teged kihivlak, meltámadlak nem orvosi es álnokul, de nyiltan, a vivás szabaljai szerint.» 3. Mikor ezutan a jobb kéz a balkézben fertöt kard markolatat megragadja: «Kardomhoz nyulok, lassad es vedd magadat». 4. Az ezutan való mozdulat — mikor t. i. a kardot a jobb oldalan a földön meghajtija — ezt jelenti: «Kardomat probálom, de meg egy pillanatot engedek, hogy mon lepe e vissza harcz helyett, kérö szó adassára». 5. A kardot ezutan ég fele emelvén, ezt jelenti: „Isten segitségét és bizonyságát hivom igazságos ügyemben". (Ez meg a régi korbol maradhatott meg, mikor a porban lévő istenitöletet, törvényes bizonyitó erővel fölvé). 6. A kardot tisztelgölég a szivhez emelvén és a jobb cspőhöz szorittyán, ezt jelenti: «Légy ártatlan tisztelve, hogy ártlatosdert életedet es véredet kockázlatodat». 7. Az «igaza fekete és toppanas» jelenti: «Rajta tehát, harczojunk!». 8. Ezen elvekbol is látható, hogy Benedek mily nemes es férfias elméletöl van át-meg áthatva s hogy a tölc tanuink — ha ő et megértik — a vivást nem felebaratjuk bosszantásnak megamondásara, hanem mint a legszebb, legerfiasabb szorakozat testedzésre használjak fel es csak végszükség esetén a sajat becsületük megvédésére." Nala tehát a fö-elv: Mens sana in corpore sano: erős testben, erős lelek. Ismeretlen ajánljuk e szép szórakozatot a magyarfiatalság figyelemibe. Jelentkezéseket a mester elfogad Csorgó-utczai iskolán, a kir. tanfolyategő iskásával szembe.

Közmivelődés.

Meghivó. Az Erdővidéki Tanitótestület 1901. évi julius hó 6-án délelőtt 9 órakor Nagybacontban az ali. n. piskola helyiségében tavasz-i vasuti gyűlést tart, a melyre a jelen sor szerint megtartott tisztelettel meghivom. Targyorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A multi gyűles jegyzőkönyvének felolvasása es hitelesitése. 3. Gyakorlati tanitas: tartja Bakó Károly nagybacontai ali. iskolai tanitó. 4. Az erdővidéki gyakorlati iskolák Sandor Ilona nagybacontai ali. kisdedóvónő. 5. Felolvasas: tartja Czirmai Lajos I.-rákosi ali. iskolai igazgató. 6. Szavalat: Nagy Pál nagybacontai ali. isk. tanitó altal. 7. Felolvasast, illetőleg szabad eloadast tart a fonomimical mozgasszerol Moldovan Gizella k.-ajtai ali. iskolai tanitónő. 8. A tanitótestület tisztelgése Benedek Elek iró ur arczképeleplezési ünnepélye alkalmából. Kelt Baróthon, junius hó 6-án. A központi választmány hatarozatabol: Zöld Sandor elnök.

Különfélék.

A vezérkar a Székelyföldön

A székely nép ó felsége vezérkarát ösi hagyomanyaihoz hiven, abban a kitüntető szives vendégtasban resze-itette, melyről mindenuta hires volt s mely mellan megülünk a szép szivü Csik-Szereda fele.

Beck baró táborszernagyot es kiseretet ez a szélyes fogadatás s az a minden oldalról jövő lelkes óvázió, melyben részük volt, a legmelyebb hálára ragadta s ennek az erzelemnek a megnyilatkozásaban nemcsak a szeretetet és kegyeletet kifejezést, hanem fényes bizonyságot tesz arról, mennyire feledhetetlenek előtte azok a napok, melyeket közöttük töltött, azaz leivel is, melyet a székely néphez intezve a vezérkar Székelyföldre szerkesztőjünk Csik-Szeredaban. A levely ugy szól:

„Nagyságos uram! A „Székely-Udvarhely" czimü hetilapnak a vezérkari utazásról szóló és a vezérkar főnökének báró Beck Frigyes táborszernagy urnak fogadtatásat ismertető két czikke Ő Nagyméltóságára mély benyomast gyakorolt. Ezen fölöttes szivélyes fogadtatásért a székely föld hazafias érzelmi lakosságának Ő Nagyméltósága ez utonjára legószintébb köszönetét nyilvánítja, a miről volt szerencsénk Nagyságodnak örömmel értesiteni. Legmélyebb tiszteletem nyilvánitása mellett vagyok Nagyságodnak, Csik-Szereda, 1901. junius 18. alázatos szolgája: Perneczky Jenő, vezérkari őrnagy."

*

A vezérkar városunkból junius 16-án reggel 6 órakor kocsikon indult tovább, hogy tanulmányozza Csikmegye és Gyergyó vidék tergeit is.

Ez alkalomból a vezérkar tartott, valoságos diadalt volt S a lelkes óvázióknak, mien részösültek, sem vége, sem hossza nem akadt.

A második huszárczrednek díszszolgálatra kirendelt felszázada városunkban vezérkari Nagy-Szebenbe. Ez a szomszédban este visszakuldöttek a lovakat es a lovaszokat is.

S a vezérkar ragyogó junius napfényben hosszu kocsikon indult mennyi tovább Csik-Szereda fele.

A mondat dr Demeter Lőrincz főszolgabíró kocsija nyitotta meg, kinek főerdeme van abban, hogy a székely nép e fáradtságos fontosságát megértette s az erdemes vendégekét szivélyes szeretettel fogadta.

Ugyanígy az utonban kocsiban Beck Frigyes báró táborszernagy vezérkari főnök ült Hollaky Arthur főispánnal, a harmadik kocsiban Pitreich Ede lovag alhadnagy dr Damokos Andor alispánnal s egy tábornok Szakáts Bertalan és egy tábornok a században.

A fényedi kőr szelső kőszegben Beihlenfalvan a díszbe öltözött székely nép elén kalap lyatván körjegyző tartott üdvözlő beszedet. Penyéden Balázs Károly közjegyző pénztárnok, Márefalvan Pap János közgyám, Kapolnás-Olahfaluban Ferencz László esküdt fogadtak a

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

szérkari főnökön, mindenütt nagy és lelkesen éljenző néptömeg élén. A tábor szernagy mélyen meginduló szóval köszönetet a Lukes óvárosiért és sajnálatát mondta, hogy nincs a magyar nyelvet értő azon kelet-indiai magyar nem tudja s így nemétül kényelem köszönetét tolmácsolni.

Beck báró beszédét mindenütt Hollaky főispán ordította magyarra.

Legnépszerűbb volt a fogadtatás Szentegyházasláhfalva községben.

A falu apraja-nagyja az érkezők elé sietett s míg Daniel Károly főlábtörlőkes és anyakönyvvezető szép szavakat dimondta, a leányok és asszonyok a vitéz táborszernagy kocsiját teleszórták virágokkal; a mi kicsi bárora igen mely és kedves benyomást gyakorolt.

Tiz óra felé volt már az idő, a mikor a mérnek az argita Jókő felnyeset körzet vezető állami uton a Tolvajos" tetőre erkezett, hol az utaszhaz mellett egy vonyóru tisztason hatalmas sátoron lengő magyar nemzeti lobogó s mellette a 32-ik gyalogezred tisztikara várja ünnepélyes rendben az érkező vendegeket.

A 82 ik gyalogezred első szakaszja tisztikarának endégei voltak a vezérkaron kívül Hollaky főispán, ismokos de alispán, Demeter dr fő szolgabíró, Dioszegby mérnök, Szakáts polgármester, Dániel Károly szentegyházasalahfalvi birtokos és Lántzky Sándor bányatulajdonos Szentkereszbányéról.

Az első felköszöntőt a lakománál Beck báró mondta a székely népre, melynek ismételve köszönetet mondott a szivelyes vendegtárszert s kijelentette, hogy az legfelsőbb helyen is tolmácsolni fogja, végül a 82 ik gyalogezred tisztikarának vendégszeretetéért s a magyar nép a táborszernagyot köszöntötte fel ezután Hollaky főispán, magd Damokos Andor dr alispán a polgárság és atonaság közötti jó viszonyra emelt poharat.

Erdeles Gyula Csik-Szeredai kereskedő köszönötte az összes tisztek felállva háromszoros magyar Hi je n kiáltásban törtek ki.

Meg mindig hangzottak a tösztek felvaltva, magyar és nemet nyelven, mikor a vezérkari főnök a kérete tovabb indult Csik-Szereda felé a legszebb emlekekkel varosunk es vármegyénk iránt.

Hollaky főispán és Damokos dr alispán a vendegeket egészen Csik-Szeredáig kisérték.

Demeter dr főszolgabíró és a többi urak pedig a Tolvajos-tetőröl visszatertek.

— **Személyi hír.** Lázár Ádám grof, vármegyei főgyző hosszas betegségéből felgyógyult s elállsat a heli helyén elfogalta.

— **Vármegyének összes jegyzői figyelmét** e helyen s felhívjuk az e hó 25-en megtartandó jegyzői közgyűlésre, melyben Zabolán Lassú Imre szolgabíró tüggyes szerint mivel kirohanásával szemben Torok Lajos laróczi közs. jegyző igen erdekes előterjesztest tesz Másfelől pedig mar maga a tárgysorozat is oly fontos pontokat tartalmaz, melyek az egesz testületet oszszejovetelre szólitjuk fel. Remeljük is, hogy mindnyajan ott lesznek a vármegyehaz sorozó-termében d. e. 9 oraor kezdódó közgyűlesen.

— **A kereskedők es kereskedő ifjak** e hó 16-án megtartott nyart tanczmulatsag sikerülhetően alakult. A Koronkay-kert gyönyörűen, finom izlessel volt diszitve, a termeszet szépseget oly elragadóva csakis a kereskedők tudjak atvarazsolni. A mulatsag szoldian lesztelen volt s mesterszerű folyt a reggeli napfenyen megszunik 50—60 par tanczolta. Valoban erdemes lett volna, hogy ez a szep mulatsag nagyobb partfogasban reszesuljon, ugy a kereskedők, mint tarsadalmunk mas köreo részéről. Az esteos bevétel 310 0 ft. ebbol a kiadas 65 ft s igy tiszta jovedelem az ifjusagi kor javara 42 K 55 füller. Felülfizettek: a kereskedő es kereskedő ifjak 82 K 20 füller; Fernengel Gyula 6 K 40 f, Schöntal Mór 5 K, Kovács Dénes 3 K 80 f, Lukaczky Istvan 6 ft, Sipos Jozsef 6 ft es Szabó Kálmán 2 K, Müller Henrik, Karacsony János, Paschek Viktor, Ernsz György, Panajoth Albert, Gramling László dr 80—80 f, Pancsali Albert, Gálffy Endre, Gyöffy Tiusz 60—60 füleri. Ugy a szives felülfizetőkeszi a mulatsag szép sikere erdekében faradozott rendező bizottságnak e helyen is köszönetét mondjuk a kereskedő ifjusagi kor elnökege.

— **A helybeli kir. főrealiskola** tornavizgálata ma (vasarnap) d. u. 3 orakor es az intezet zaro-ünnepélye e ho 29-en (szombaton) d e. 10 orakor, meg pedig ez utobbi igen erdekes es ez vezetesnek igerkezo másoratjai lesz. Mindkettőre a közönséget tisztelettel megkérja a igazgatóság.

— **Köszen Honvéd vidékén.** Szaka András es társai nagygalambfalvi lakosok, Muzsna közeg hatarban, a Vararka es a Gyöbörcs-árka nevu patakok összefolyásánál kaszi iranyban kitaudi köszeget tattak. — Zarkuttalmanyt nyertek a telep feltárasara.

— **Székely dalosünk trétás dalestelye** iranti, melyet ma (vasarnap) este 7 orakor Székely-Keresztur, a Korona-vendeglő kertjeben — vagy Kalman füszerész bárja vedno kesege es Zakarias Margit s Fazakas Juliska szives közremuködésével — tart meg, szeles korú erdeklődés van. Belepti dij eszkozlokhoz szeszmelyenkint 2 korona, csaladjegy 3 szemelyre 4 korona. Ifr. 1 K 10 f, csaladi 3 K 50 f. Gyermekek 1 K szemelyi, 1 K, tanulójegy 60 f. Jegyek elore vaithatok Lengyel Laszlo kereskedőtehen, delutan pedig a hely szinen es este a pénztarnal.

— **Az évzáró vizsgálatok** varosunk legtobb tanintezetében a mult heten lezajlottak es pihenere tertek a nuzsalak. Az erdemeny osszes iskolainkban megjelepen szep s mindenik iskolanak tanferlai es bő megjegyzesek tekintetesek vissa faradagos munkaja kodassik gyümölcsere. Elismeres, hala es köszonet reszükre Az irgalmas nővérek vezetese alatti leanynevelő es tanintezetben ez alkalommal is hagyomanyos muleg szeretet vonult vegig közönségünk szemeit az osszes osztályok vizsgalatanal. Hollaky Arthurne Gyarfas Gabriella o meltósaga allandoan megjelent a vizsgakon es elhalmozta a nővendekeet apro cseseberekkel. A mult az apro sagok ragyogo arczozat es picziny szivecskejik meg hajszolto örömeivel halattak meg.

— **Orbán Balázs emléke**" czim alatt az „Orszag-Világ", ez a dr Váradi Antal szerkesztesben megjelenő divaio szepirodalmi képes heilap e hó 16-ik szamaban igen melegbangu czikket szentelt a szekely-keresztur Hargita Nandor, a helybeli kö- es agyagipari szakiskola derek igazgato-tanaranak a Székely-Kereszturon felallitandó s allala allitandova vazlatban keszitett Orban-szobor ket tervezetet. Az „Orszag-Vilag" hatok kozott igy ir „Hargita tanar nagy ambiczioval eldotta meg feladatat s hiszük, hogy a kit annak idejen kulföldi jeles tanulmanyai utan meg Trefort nevezett ki Budapesten tanarnak es szamos kulfoldi es kozi szamoldatja a parizsi vilagkiallitas legnagyobb kituntetesei, a Grand Prixet: az Orban-szoborral is mellan kiérdemelt babert fog szerezni."

— **Kerés.** Bizalommal kérem a t. tanitó urakat — kiknek tanugyi es tarsadalmi munkassagat nagyra becsulem — szivesen szolgálni a Székely-Udvarhely nagyon eseleg értesiteni, hogy ezt a szót **holcsó** vagy a Székely-fold valamelyik videken nepünk a „beleső" vagy „bercső" formaban hasznal-e? Budapest, 1901. junius hó. Tisztelettel: Fulei Sz. Lajos.

— **Vivassal egyhekötött társas összejövetelek.** Szegi Benedek Gyula okl. torna- es bajuok vivómester varosunk közönséget kedves szórakozásokban óhajtja reszesiteni. Közelebbről a Budapest-szallo nagytermeben — helyet: e czeles Müller Karoly szallodas a legnagyobb kesszegyel ategodett — jelesbb ifjak eddig is szivesen ajánlotta szolgalatait a vivas muveszetenek kiválóbb mesterfogasait bemutatta, tarsas-vivasokat rendezett es a hol folyeket es arukat egyforman a legszivesebben fogad. Az összejövetelek mindig vasarnap delutan tartetett azatalok mellett, lesznek s vivas, zene, enek, szavalat, felolvasas stb fogjak ugyszolvan a mulatsagot szolgalni. Az ifjuság es eseteleg tancra is pórdiluhet. Elore is felhívjuk az erdeklődő közönseg figyelmet ezen összejövetelekre.

— **Diadal** a legjobb lazai pezsgőbor. Mindenütt kaphato legyen a mai számunkban levő hirdetesre.

— **Megölte a villám.** Atyha községben a napokban Miklós M Janos, Simó Denes, Miklós Ferencz es Gal Elek az eső elől bebucsodtak Oah Istvan lazai mellé, hol a villám rajuk sujtott. Hárman megsemmisültek, de Miklós M. János azonnal belehalt.

— **Ongyülkösság.** Pál Sándor felsősolyomi lakos e hó 18-án az otthon „Nagy mező" nevű havason felakasztotta magát.

— **A kápolna melletti** sóskerti fürdőn kellemes idő esetén minden csütörtök es vasarnap delutan czigányzene játszik.

Apró hirdetések.
E rovatban minden szó 4 filleréért, vastagabb betűszó 8 filler ért közöl a kiadóhivatal.

Fogorvos PERL JÓZSEF
American Dentist Székely-Udvarhelyre e hó 17-én megérkezett és a Budapest-szállóban junius 27-ig rendelni fog.

Valódi bort Alsó-Malomtuzlaban két egymás mellett levő telek eladó. Értekezteni Darócz József nél.

Jó és olcsó szállói es csemegeborok Székely-Udvarhelyi Fernengel Gyulánál kaphatók.

Eladó telek. Alsó-Malomtuzlaban két egymás mellett levő telek eladó. Értekezteni Darócz József nél.

Lakás kerestelik, mely két szobaból es egy konyhaból áll, ki. által megmondja a kiadóhivatal.

A Magyar Szó legujabb szenzaciója.

„A Magyar Szó" czimu folyórai lap junius 4-iki szamaban grof Majláth Gusztáv erdélyi püspök ellen intezett szenzacios czikket szentelve a Székely-Udvarhely 23-ik szamban „a Magyar Szó legujabb szenzaciója" czimmel egy tronkus közlemeny jelent meg, melyben a „Magyar Szó" a fovaros sajto szokmanyoto szerint szemelyeskedik, a katholikus püspökot ragalmazó Cs. Sz. K. silferes tudositójaról pedig az allitatott, hogy ő egy urhölgy elott allitólag ugy nyilatkozott volna, hogy 20 liteert hajlandó a reformatus püspőrol is ugyanolyan gyülölködő magyar lenni.

Cs. Sz. K., ki időközben Budapestre utazott s tehát ott ertesult a „Székely-Udvarhely"-nek ezen magara nezve — sertonek talalt közleményéről a „Magyar Szó" legutóbbi szamban a következő **szerkesztői üzenetet** tetette közzé:

U. D. Székely-Udvarhely. Cs. Sz. K. kijelentette, hogy a Szék-ely-Udvarhely czimu lapban a vonatkozó czikk ellen a legmagasabb uton való megtorlásert mar intezkedett is.

Szóval alaptalan ragalomnak nevezte a mi közleményünk rávonatkozó részét s jelezte, hogy a lovagias megtorlas (?) iránt intézkedett.

Szekundánsai Becsek Aladár es Solymossy Lajos nemsokara csaknyan meg is jelentek a Szekely-Udvarhely szerkesztojenel, ki azonban a czikk szerzőjét nem nevezte meg, mignem korutbelul fel ora alatt maga a közlemeny iroja Hargittai Béla ertesulven a tortenteknek, nyomban a következő levelet intezte Becsek Aladárhoz:

Melyen tisztelt Uram!

Épp e perczben ertesultem Belegh Pal lapszerkesztő urnak — a Cs. Szabó Kalman ur reszere On es Solymossy Lajos ur altal kivant lovagias elegtetelhadas ugyeben adott valaszaról, kiben szergeny szerint szerkesztőjenek kertjemenkent — es pedig annak meltoztatik latni, a lehető leggyorsabban (az ertesules utan egy oran belül) beeses tudomasara hozni, hogy a szerelmesnek talalt közlemenyt en irtam s azert a felelősseget tehat ezaltalan.

A közlemenyem megirasara, mint ismeretes egy a Magyar Szóban megjelent Cs. Sz. K. beszélő jegyzett es grof Majláth Gusztáv erdélyi püspök tovarbbiv allitatoszerű szavai vonatkozásban volt s ugy gondoltam kesztetett, melyben a fobbi közöt az is foglaltatik, hogy grof Majláth jezsuita magyarjavat feldultta e megye bekjet es visszaszólto szerepleseivel megrontotta az egyhaz egyettertest, vegul unnepronkodo es beszelnek sik.

Ezen közlemeny közludomasulag a valosagnak meg nem felelően, mint ezt az On szerkesztőseben megjelenő Cs. Sz. K. kijelentesei szerint es a felvonatkozóbelul a M. Szó tudositójara vonatkozó I r d a l m i n y e l i s e g e k czimi czikk is igazolja, en a M. Szónak czen igazan vallasharoito s az en vallasomat es egyhazi ugyaimat gyülölettel tamado szavaiban czikkei ellenzi iranyzat ellena irtam.

Szemelyt s igy, legkevesebb a most marteljes nevelben ismert Cs. Szabó Kalman urat sertenem akartuatam. Azonban miutan en a vallason erzulmi szerint s a Szó szerint a lapban, ugy az egyhazak kebelynek megbontasava alkalmas hirlap iranyzatot ellen jövőtem s tőlem tehetetlenig beszelni es ma fogok, ha czert telem barki is azt kivanja, hogy ilyeten megyeződes mint vevonatosat is megcsesztek-jem a legnagyobb keszegget allok ki barmily nemu gyilkolo eszkoz ele s elismerem, hogy az a párbaj.

A mi vegül közlemenyemnek a M. Szó tudositójára vonatkozó sima resze illeti, hogy ő egy urhölgy elott tegylegz azt a nyilatkozatot tette, hogy 20 liteert hajlando a reformatus püspökrol is hasonlo modonban irni, ha on m. t. B. ur ezt kivanja — en meg fogom azt az urat nevezni, a ki ezen a közlemenyemben ugyancsak allitolagos formaban allo nyilatkozottot elottem első izben tette.

A masodik egyébt, a ki ezen hirt előttem illetolesen megerősitette, nem fogom megnevezni, a meg ezen e resen nezve valoban konyes helyzed dszkezoja kötelezem fog.

Melyek utan is fogadja nagyrabecsülésem es tisztelatem kifejezését

alazatos szolgaja:

Hargittai Béla.

Ezen level vetele utan mindket fel segedei es pedig a Cs. Szabó Kálmán reszerol Becsek Aladár es Solymossy Lajos, Hargittai Béla reszerol dr Kovácsy Albert es Strohoffer Béla tanácsosokra összeülten, tekintettel arra, hogy Cs. Szabó Kálmán beismerte, miszerint a Hargittai Béla altal rola szerkesztett czikket ő irta s hogy ő tudatosan mondott Cs. Szabó Kálmán ur, de csak irt abol, az ügyet a következő jegyzőkönyvel intézték el:

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Székely-Udvarhelyen 1901. junius 14-en délután 3 orakor Cs. Szabó Kálmán es Hargittai Béla urak közöt hirlapi polemabol felmerult lovagias ügyben.

Jelen vannak előlirottak.

Solymossy Lajos es Becsek Aladár, mint Szabó ur megbizottai, mindkettő nevében a „Székely-Udvarhely" cz. heti lap 23. szamban „A Magyar Szó szenzaciója" czimu czikkben a Magyar Szóban az ugyeben szerkesztőjet felelős szerkesztő ur ellen szolt sorabon latt magara nezve sertest. Szükségesnek tartják egyszersmind annak kijelentesét is, hogy felük az emlitett czikkben használt kifejezésnek hasonlot kolyosjog tetesuen, tehat nezete szerint senki altal komolyan nem vehetőleg tett.

Dr Kovácsy Albert es Strohoffer Béla, mint Hargittai ur megbizottai a fent leirt nyilatkozatot tudomasul vettek es ugyszolt azon a fent korulirt kifejezesek sérto eluket elveszitve, felle neveben sajnalatukat fejezik ki a foloott, hogy a nem komolyan tett nyilatkozatot teves informacziok következteten felak komolyan vette.

Ezzel az ügyet mindket reszrol lovagiasan elintezettnek jelentjuk ki.

K. m. f.

Becsek Aladár	**Strohoffer Béla**
ifj. Solymossy Lajos	**Dr Kovácsy Albert**
Cs. Szabó Kálmán ur reszerol.	Hargittai Béla ur reszerol.

A lapunkban közölt es Hargittai Béla altal irott czikk tehát nem fogla-t ragalmat magában s annak lát szolag sérto elet tipen Cs. Szabó Kálmán ur a M. Szó tudositójt vette el es ezáltala meg fogadtatott hogy ezen mondat önmeredtében konstatálnak, mert mindenha illdontalan dolognak tartottuk, ha a sajtót ragalmazásra használjuk fel.

Közgazdaság.

970—991. sz.

Figyelmeztetés a magyar korona országi lentermelői számára.

I. A rostra terendi len — ha azt mint korót akarjuk értekesiteni — nem teljesen megerve, de felig szöd allapotban latszik lenni s ez a tulajdonsag a szeszes ital elő allapotban latszik lenni s ez a tulajdonsag a lekaszalas nem kazol vel történik, hanem a szálak összekuszálódjanak, hanem kozzel kell azt kitepni, a mi igen könnyen megy, mert a gyökér ugyes rogion tolaszal es a fáldben levő szálak ugyszolvan a talon lefekettek, összekeresztezve megfonnyszálnak es azaban 24—48 óra multa hazto-forman 1 ol hosszu prizmakra felallitgalnak es makor igy felallitva 8—10 nap multa megszáradnak s ugy kalodba csak ösze-zo vastag kevebbe sajat szamajavat.

II. A teljesen szárazlenkevek azaban vagy pajtaba rakatnak es cseplekor nem eresztetnek be a cseplőgepben, vagy a szalmaszecskazogepben es a lenszalmaszalmaja, a kötelet szeglenyitva, egy 1' hosszu, 15 fogasu bárd vas csűn (gereben) bozatik keresztul ugy, hogy a gubok repatognak es az ures szalma a munkas kezeben marad. Ugyegy ilyen gereblyenel egy-egy munkas naponta 2 sok. Ugyszolvan 2 sok. kicsinel kepes legerebenczni, ilyen gerebenek kaphatók olcso penzert darabja 4—5 korona. Eredet James gyarosiat.

III. Egyanez a gyarosa a kukoricz es annak kicsepelt magjat es szalmaját mint a lent meg is vasarolja mozsa szarmi es rogion ki is fizeti.

Ennek a gyarosnak gyárai következő helyeken vannak: Tany-Nemes-Oroszi vasuti allomas, Szepesmegye, Ujfalu-Ujhely-Ujhely vasuti allomas, Szepesmegye), Szekely Keresztur (vasuti allomas, Udvarhelymegye; es Eszek (vasuti allomas, Verocze-megye.

Kivanatos, hogy a vasutes tel es vagonrakomany adassek fel, mert ugyszolt a szallitas ig kilometerenkent csak mintegy 1/2 fillér, holott ha a vagon csak felig telik meg vagy majdnem ures, ugy a szallitas ug 4—5 szór akkora, ezen szert, ha egy egy gazda nem bir oszszetenni vagy egész kocsikokamanyl, hat akkor jobb lesz lobbicknek összetarsulni.

Legczelszerubb a lenszalmát szalmaszitovel összepreselni es tiszteltet összekötni, mert akkor tobbet lehet a vasuti kocsiba berakni.

Igyunk csak mégis PILSENI SÖRT. Ez a legjobb és legegészséges
gesebb sör mindannyi közt. PILSENI SÖRCSARNOK.

Figyelmeztetnek a lentermelők, hogy a gereberekert jó lesz sürgösen jelentkezni a gyárosnál, mert azok nála jelenleg nincsenek nagy mennyiségben raktáron; azokat nálunk magunk is előbb kesz tetnie kell; a minek megvetnél megkóró-tilló lehet a fogalom, ha tudatom, hogy Magyarországban ez idon 900 métermázsa lenmag lett kiosztva a gazdák közt 35 megyeben.

Vegül tudomásara juttatom a tisztelt lentermelőknek, hogy a mennyiben a gyár erre kommaszolgálgyezésre igyekszik az akaruinak, ugy a jelenkezés utolso határideje 1901. évi October első napja. A jelentkezés ugolag alólirottnal történik.

Kassa, 1901. junius 11-én.

Füredy Lajos, s. k.
m. kir. gazdasági szaktanár Kassán
m. kir. gazd. tanintézet.

Szerkesztői üzenet.

Müllep keresi. Kérdés szakálose folytán utánna jártak az ügynek és megtudtuk, hogy a szükséges müléplét Horváth Károly szabó-mester Székely-Kereszturon beszerezhetik. Ha ezeket vagy más hasonlót, ugy a sely mennyiségének felét ón mint kesz müléplet kapja vissza. Ha pedig a visszi Horváth adja, akkor a mülép kő-ügy 4 K 60 filleréb kerül.

BETEGH PÁL,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hivatalos rész.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 8705., 8689—901. alisp. sz. Székely-Udvarhely varos polgármesterétől. Az ujabban Szentkatalin-falvan kapnak. Köszönetet vegett ertesitem, hogy Recsenyed közs. szarvasmarha allomanyaban a lépfene szórványosan fellépven, az udvarzarlat elrendeltetett. Malomfalva közs. szarvasmarha allomanyaban pedig a szórványosan uralgott lépfene megszűnt es a vonatkozó udvarzarlat feloldatott. Székely-Udvarhelyi, 1901. junius 16-án. Alispán helyett: Ádám Albert, th. főjegyző.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. 7747., 7750., 7777—901. alisp. sz. Valamnyi kőrös elöljarosságnak. Körözes vegett ertesitem, hogy H.-Karácsonfalva közs. a sertés-csordaból mult hó 21-én 2 drb kecskeolló (egyik czap, a másik nőstén) csatlakozott. Szörnü tarkas. ismertető jegyei: Mindkettőnek szélvedőkörül, az erdő felől jöttek oda. Bálint János községi fobiroual vannak ellelyezve. — Korond közsegben pedig mult hó 22-én 1 drb piros szőrü, felcsépőjü, idős, bereti hó es 1 piros szőrü kocza van felfogva. Ez utobbinak 2 hatso es az első bal lába szárcsa. — Máthe Lajos furtosvaraljai lakosnak egy 9 éves fejős bivala (lejen holdtal s farka vége fehér) elveszett. Székely-Udvarhelyi, 1901. junius 7. Dr Damokos Andor, alispan.

Közöngség köréből.*

Válasz „Csak rágjátok egymást" czimü czikkre.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

„Miután az Önhöz küldött választ a „Csak rágjátok egymást" czimu czikkre az „Erdélyi Protestáns Lap" szerkesztője meg rövid kivonatban sem közölte, tiszteletlet kerem hecsés lapjának közzé tenni sziveskedjék az alulirott rövid válaszomat.

Nagy az „Erdélyi Protestáns Lap" 21-ik számának a „Székely-Udvarhely" 21. számába átvett fenti cz. czikkben közölt levél-töbonja s nagy az ennek megszen fog elgondozott az mel fogja tudni czikkirő vedencezlő, de to-vábbi kérdesere vonatkozólag megnyugtatom a következőkben: Lakozik bennem boesanatra kész lélek, mit már egyszer levelügyben gyakoroltam a „H" kollegával szemben s ugy szólva szemtanuja voltam. Hirdetem az igét „botránkozás nélküli lelkiismeretlel Isten és embérek előtt". Hogy hiveim nem elfordultak — öpen közlekezésegen területéről — tessék megtudakolni kiencz és egyszázhatos szélvedőjüktől czikkirőn és védenczen segithet-e, nem tudom . . . Ha czikkiró szükséget erzi, hivja védenczét és használják a gyógyszert, mert én e tekintetben is nyugodtan tudok az ítélet emre szavaim: „Az egyszerű emberek, nem szükölkődnek orvos nélkül." Czikkirőnak én is ajánlok — az egész ügy inditó okait — egy lokust megolvasásra. Jakab 3. r. 16 v. Ezt jól tudta czikkiró közlem es „H" kollége köre s mint megszerelt vedelmezni, de csak alulról nyomuln tehette ezt, a mennyiben a tag szenved, azt a test is erzi. Két kulacsosok vagyunk czikkiró ur s azok is maradunk . . . !

Alsó-Simenfalvan, 1901. junius 17.

Szász Károly,
ref. körlelkész.

*) Az e rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

Sz. 15—901.

Hirdetmény.

H.-Karácsonfalva község korcsmahelyiségi épület átalakitás kijavitása tervezett, ezen épitkezési munkálat bizottságunk vezetése alatt fog a helyszinen, határamul **1901. évi junius 30-án d. e. 7 órája** tüzetik ki, mely határidőig a leltető zárt ajánlatokat bendassa s a kitűzött időre vallalkozni szándékozók meghivatnak.

Kikiáltási ár 800 korona ennek 5 százaléka bánatpénzül letendő.

H.-Karácsonfalva, 1901. junius 16.

BÁLINT JÁNOS, főbiró.

Szám 1341—900. tkvi.

Hirdetmény.

Szent-Demeter község telekönyve birtokszabályozás következtében átalakittatott es azzel egyidejűg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. es 1895. XVI. czikkek a birtokszabályozás tulajdon jogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. czikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyettesitésével kapcsolatosan legmagasabb helyen:

Ez azzal a felhivással tetetik közzé:

1. Hogy mindazok kik az 1886. XXIX. t. cz. 15.

Iskola Alapítvány - Kovászna Megyei Levéltár, Sfântu Gheorghe - Colegiul Național Mihai Viteazul, Sfântu Gheorghe - BCU Cluj-Napoca.

és 17. §§-ai alapján ideérve e §-onak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t-cz. 16. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközöli bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvenytelenseget kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1901. december 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat:

2, hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. czikk 16. és 18. §-anak esetében — ide értve az utóbbi §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 3. és 6. §-ban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdon jogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis, 1901. december 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. Hogy mindazok a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1., 2-ik pontban körülírt esteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések alatt előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t-cz 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1901. december 31-ik napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúlta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származott harmincnyi igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvényrendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótolag benyujtanak az eredeteket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbirósag ilvi hatósága.

Sz.-Keresztúron, 1901. május 25.

VERESS, kir. albiró.

Egy kiló friss marhahus 36 kr

Kapcza Antalnál Szombatfalván, agyagpiacsk. mellett.

Kész sirkövek, sirkörzetek, siralapok kaphatók jutányos árakban és nagy készletben

NIKOLOSI JÁNOS

sirkőraktárában Székely-Udvarhelyt

(a vasuti állomással szemben).

Sirfeliratok művészi kivitelben. Minden itt készült darabért 50 évi jótállást vállalni. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöl.

Isztriai márványok és gránátkövek

minden alakban és szinben.

A közönség a raktárt mindenkor megtekintheti.

DIADAL sec

legjobb honi pezsgőbor

EBERHARDT ANTAL-tól

BUDAFOK (Promontor.)

Kapható:

minden jobb fűszerkereskedésben, ettermben és kávházban.

Erdélyrészi képviselő: RIEMER K. GUSZTÁV

Székely-Udvarhely.

Uj czukrászüzlet

SZÉKELY-UDVARHELYEN a Főtéren (szemben a Gyertyánffy-féle üzlettel).

Tiszteletlel értesitem a n. é. közönséget, hogy czukrászüzletemet Székely-Udvarhelyt a Főtéren megnyitottam, a hol is naponta friss sütemények, tortók, ugymint minden czukrászati czikket kaphatók.

Esküvőkre, keresztelőkre és min'en ünnepi alkalmakra izletes és szépen díszitett tortákat készitek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok

tiszteletlel:

Ernst György

Polgári és egyenruha szabó.

HANCZ SÁNDOR

szabómester Székely-Udvarhelyt,

Kossuth-utcza (Téchy-féle ház.)

Ajánlja mindennemü a szabóipar ágába vágó polgári és egyenruha üzletét.

Vidéki megrendeléseket pontosan és jutányosan elvállal, ugyszintén javitásokat is

PANAJOTH ALBERT

műlakatos

KERÉKPÁR RAKTÁRA

Székely-Udvarhelyt. Kossuth-u. 44,

Nagy választék: *Kaiser-, Styria-, Degent-* stb. *kerékpárokból.* Legolcsóbb árak. *Az összes felszerelések-kaphatók. Lakatos munkák, sirkerítések, villamos csengők, tüzelők* stb. esteleg előnyös részletfizetésre is.

Kerékpárjavitó műhely.

Csak szolid kivitel és olcsó ár a jelszavam.

CZUKRÁSZAT.

Van szerencsém értesiteni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy

Székely-Udvarhelyt

a Kossuth-utczában

(Panajoth-féle házban) ujonnan berendezett czukrászdámban naponta friss sütemények.

Irós tészta, torta és csemege-sütemény, finom dobos torta s egyáltalán mindennemü torták és czukrászsütemények kaphatók. *Naponta friss fagylalt 3 féle.* Ugyanazon ház udvarán külön épületben is rendeztem be, a hol is naponta kétszer friss péksütemény, u. m.: egyszerü és finom lukszus kifli, zsemle, vekni, buza- és rozskenyér kapható. — Kenyerek sütését rendes helyi árban elvállalnom naponta kétszer is pedig délelőtti 8 és 11 órakor. — Ugy a czukrászati, mint a péksületemben készült sütemények személyes felügyeletem alatt készültetnek. — Bankettek, keresztelők, esküvők, szóval minden ünnepi alkalmakra és összejövetelekre a legkényesebb igényeket is kielegitő sütemények, tortákkal, fagylalttal stb szolgalok.

A n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva magamat, vagyok

tiszteletlel: **Weiss Róza** a czukrászda és péksüzlet tulajdonosa.

PÉKÜZLETET

Sz. 5074—901. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelykeresztúri járásban a bordosi körjegyzői állás lemondás folytán megüresedett.

Ezen körhöz tartozik Bordos, Szent-Demeter, Bava, Csöb községek.

Évi fizetés 800 korona, lakbér 144 korona, uti átalány 120 korona, irodai átalány 80 korona.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerüen felszerelt pályázati kérésüket *1901. évi julius hó 4-ig* annal is inkább adják be, mert a későbben beérkező pályázatok nem fognak figyelembe vétetni.

Székely-Keresztur, 1901, junius 11-én.

Gálffy Kálmán,
főszolgabiró.

Épület- és butorasztalos

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy mindennemü az asztalos iparba vágó munkálatokat elvállalok, így jutányos áron és szolid kivitelben készítek szoba- és konyhaberendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek müvü iróasztalaimat, könyv- és irómanyallványaimat.

Községi jegyzői és birói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utcza. (Saját házamban.)

BIRÓ FERENCZ.

Pártoljuk a hazai ipart.

Késmárky Ákos

kocsigyártó és nyerges

Székely-Udvarhelyt (szemben a vasuti állomással) ajánlja minden e szakmába vágó s a legkényesebb igényeket is kielegitő munkát, u. m.: teljesen uj kocsik és szekerek, nyergek, matráczok, ablakredőnyök, kőkerek-aranyozások, padló-fényezések, festések, különösen sekely sülü butorok festése stb. stb. elkészitését. — Javitások olcsón eszközöltetnek. Vidéki megrendelések gyorsan és jutányos áron teljesittetnek. Régi kocsikat és szekereket beczserélek, esetleg készpénzen megveszek. Mintajegyzéket ingyen és bérmentve küldök. — A nagyérdemü közönség szives hazafias pártfogását kérve, vagyok tiszteletlel:

Késmárky Ákos,
nyerges és kocsigyártó.

BUTOR

Grünwald Albert butorkereskedő Brassó. Kapu-u. 47—49. Legnagyobb **butorraktár a Reinhart Fülöp** aradi butorgyáros hirneves készitményei **gyári árakon.**

30 hálószoba 30 ebédlő 50 szalon és több uriszoba barock, renaissance, secessió és önémet stilben állandóan raktáron vannak.

Nagy választék szalon- és futó szőnyegekben. Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, pelnche szövetekben.

Kezeskedik kitünő minőségért, rendkivüli olcsó árak mellett. Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

RUDOLF JÓZSEF KÁRPITOS

BUTORRAKTÁRA

Székely-Udvarhelyt (Főtér.)

Bátor vagyok a n. é. butorvásárló közönségnek **kész butor-raktárom** ajánlani, hol mindenféle butorok a legjutányosabb áron beszerezhetők. U. m.: sifonerek, ágyak, mosdók, ino- és szalonasztalok, ereden és éjjeli szekrények, vasbutorok, szalon garniturák és mindenféle butorok.

Ezenkivül elvállalok minden a kárpitos szakmába vágó munkákat, u. m.: diványok, szalongarniturák, matráczok, roletták és nap elleni ponyvák készitését és javitását pontos kiszolgalás és jutányos árak mellett.

Főtérkivésem is. é. vevőim és megrendelőimet mindig leikismeretesen kiszolgálni, miről 12 ev óta fennállásomtól fogva jó levelek tanuskodik. — A n. é. közönség eddigi pártfogását köszönve és ezutánra is kérve, vagyok

kiváló tiszteletlel:

Rudolf József.

Előpataki ásványviz főraktár

Székely- Udvarhelyt.

Alólirott Udvarhelymegye területére átvettem az **előpataki ásványvizek főraktárát.** Ajánlom ezáltal a nagyérdemü közönségnek friss tölteső ásványvizeimet, u. m.: borszéki, budai, kászoni, kovásznai (horgászforrás), karlsbadi, Margit, Selters, Salvator, marienbadi, Livia stb. stb. legjutányosabb árban. Minthogy állandóan a felsoroltakhol nagyobb készletet tartok, a legnagyobb megrendelésnek is szonnal megfelelhetek.

Ez alkalommal van szerencsém fűszer-, liszt-, festékáru- és fonalraktáromra is a n. é. közönség figyelmét felhívni. Jelszavam: pontos kiszolgalás, jó áru, legjutányosabb árak!

Tiszteltelel: **Gál János.**

Vidéki megbizások is a legygyorsabban teljesittetnek.

Egyszerü levelbeni megkeresésekre azonnali kimerito tájékozás adatik.

Szolid és felelősség melletti munka.

Épitéseket, épitkezéseket és *terveszéseket,* valamint költségelőirányzatokat teljesen szakszerüen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes beren dezéssel elvállal

Vladár Ferencz

épitő vállalkozó

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi utcza, saját házában.

Jutányos árak

Templomjavitásokat,

oláritervezeteket s minden e szakmába vágó dolgokat pontosan elkészít.

BARTHA ANDRÁS

czipészmester

SZEKELY-UDVARHELYT

Kossuth-u. 21.

(Zálogház mellett.)

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a *Kossuth-u. 21. sz.* (Zálogház mellett) egész ujonnan berendezett **férfi- és női**

KÉSZCZIPŐRAKTÁRÁT

és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlesnek is megfelelően készült kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, *jutányos árak mellett* ferfi-, nők- és gyermekczipőket. Sokoldalu tapasztalatiara támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

SZÉKELY SZÖVŐGYÁR.

Tiszteltelel értesitjük a n. é. közönséget, hogy **Székely-Udvarhelyen, a Malom-utczában** (Szabó Ferencz-féle házban) egy **kézmüipari szövőgyárat** létesitettünk és azt a szövészeti ipar legfeljebbb követelményeinek megfelelően ugy rendeztük be, miszerint gyártmányainkkal a legkényesebb igényeinek is módunkban van eleget tenni, a legolcsóbb árban teljesitjük. Ajánljuk állandóan a legszebb és legjobb minőségü szőttes, nyári férfiruha-szöveteinket a legizlésesebb és változatos mintákban, ugyszintén minden a szakmánkba vágó egyéb czikket, monogramminták stb. elkészitését.

Tiszteltelel: **Rápolti, Kun és Tóth szövőgyára.**

Pártoljuk a hazai ipart!

Boreladás.

Kitünő **balavásári** és **vidéki asztali uj borok** 1 hectol.-tól 300 hectoliterig hectoliterenként **18** és **19 frtért** kaphatók **dr Hersch Jakabnál Balavásáron.**

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1901.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.